

Lausunto luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi. Strategia ulottuu vuoteen 2035 ja lausunnot siitä pyydetään antamaan viimeistään 27.1.2023.

Kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia 2035 ohjaa luonnon suojelun, ennallistamisen ja hoidon politiikkaa. Strategialla tavoitellaan luontokadon pysäyttämistä ja luonnon monimuotoisuuden kehityksen kääntämistä elpymisuralle; luontokadon pysäyttämisen edellytyksenä on koko yhteiskunnan läpäisevä kestävyysmurros. Strategiaa toimeenpaneva kansallinen luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelma valmistuu kevään 2023 aikana ja sen valmistelua jatketaan edelleen yhdessä sidosryhmien kanssa.

Strategiaa koskevat Päijät-Hämeen liiton antamat kommentit on seuraavassa päätösesityksessä kirjattu lausuntopyyntöä pyydettyllä tavalla pääotsikoittain.

Päätös

2. Strategian lähtökohdat

Strategian lähtökohdissa on nostettu esiin, että luontokadon pysäyttäminen ja ilmastokriisin torjuminen vaativat entistä voimakkaammin yhteisiä ratkaisuja ja tarkastelua rinnakkain. Ilmastonmuutos vahvistaa luontokatoa useiden eri vaikutusmekanismien kautta. Päijät-Hämeen liitto toteaa, että strategian lähtökohdat on kuvattu selkeästi. Lähtökohdissa on tuotu esille myös strategian oikeudenmukainen toimeenpano ja mahdolliset yhteensovittamistarpeet perustuslain turvaamien oikeuksien välillä. Tällaisia ovat erityisesti omaisuuden suoja sekä vastuu luonnosta ja mahdollisuus vaikuttaa omaa elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon.

3. Strategian tavoitteet

3.1 ja 3.2. Päätavoite ja tarkemmat tavoitteet

Luonnon monimuotoisuusstrategian yleistavoite on luontokadon pysäyttäminen ja luonnon monimuotoisuuden elpyminen v. 2030 mennessä. Tavoitteessa on tunnustettu realiteetit: kaikkien lajien ja luontotyyppien

uhanalaistumiskehitystä ei ole mahdollista pysäyttää v. 2030 mennessä. Strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat tarkemmat toimenpiteet määritellään luonnon monimuotoisuutta koskevassa toimintaohjelmassa, jonka osaksi luodaan myös toimenpiteiden seurannan ja luonnon monimuotoisuuden kehityksen mittaristo.

Päijät-Hämeen liitto toteaa lausuntonaan, että strategiassa esitetyt suojeluprosentit ovat erittäin vaativia ja noudattavat EU:n linjauksia. Niiden toteuttaminen edellyttää alueiden kuulemista. Toteutuksessa on otettava huomioon, ettei pelkkä suojeluprosentti tai alueiden määrä ole ratkaiseva vaan suojelun tulee kohdistua merkittäville ja arvokkaille alueille. Muilla alueilla luonnontilaa voidaan kehittää luonnonhoidon menetelmin. Tällä tavoin turvataan myös elinkeinojen säilyminen ja kehittyminen. Valistaminen, tiedottaminen ja kouluttaminen ovat tärkeitä tavoitteita. Ilman kulutustottumusten muuttumista on erittäin vaikea saada vaikuttavaa muutosta aikaan.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

Strategian tavoite T3.7 koskee luontoa rakennetussa ympäristössä: ”Rakennetussa ympäristössä lisätään luontopohjaisten ratkaisujen käyttämistä kasvipeitteisten ja vettä läpäisevien pintojen määrän kasvattamiseksi. Alkuperäistä luonnon monimuotoisuutta tukevia uuselinympäristöjä perustetaan vähintään 5 000 hehtaaria vuoteen 2030 mennessä ja 10 000 hehtaaria vuoteen 2035 mennessä.”

Päijät-Hämeen liitto toteaa, että lukuisissa Suomen kunnissa joudutaan tarkastelemaan uudisrakentamisen suhdetta luonto- ja viheralueiden säilyttämiseen ja tekemään tältä osin päätöksiä. Suurimmat haasteet ovat kasvavissa kunnissa. Tämän kysymyksen käsittelemiseen kaavoituksessa on toivottavaa saada ohjausta ja työvälineitä valtakunnallisen strategiatyön kautta.

Rakennetun ympäristön merkitys tulee tuoda strategiassa mahdollisimman selkeästi esille: maankäytön muutokset mm. pilkkovat elinympäristöjä ja katkaisevat ekologisia käytäviä. Päijät-Hämeen liitto näkee tärkeänä, että lainsäädännössä tunnustetaan jatkossakin maakuntakaavoituksen merkitys ja

mahdollisuudet luonnon monimuotoisuuden suojelussa. Tämä on tärkeä tunnistaa myös kansallisessa strategiatyössä. Esimerkiksi tavoite T7.1., joka koskee suojelualueiden kytkeytyvyyden parantamista, liittyy läheisesti maakunta- ja yleiskaavatasolla tehtävään suunnitteluun ja miten em. suunnittelussa otetaan huomioon ekologiset yhteydet.

Muita huomioita luonnoksesta
Strategiassa on tiettyä epäsuhtaisuutta eri elinympäristöjen ja luontotyyppien käsittelyn tasossa. Strategia painottuu maaekosysteemien luontotyyppeihin. Kuitenkin Suomessa rantahabitaatit ja vesistöt muodostavat merkittävän osan lajien kannalta merkittävistä elinympäristöistä. Myös erilaiset järvityypit sekä mm. lähteiköt ja purot on tärkeää huomioida riittäväällä painoarvolla.

Tavoitteita edistävät toimenpiteet ovat keskeisessä roolissa strategian onnistumisen kannalta. Tuleva kansallinen luonnon monimuotoisuutta koskeva toimintaohjelma tulee siten keskeisesti vaikuttamaan hyvin laaditun strategian onnistumiseen. Olisikin ollut lausuntopalautteen kannalta hyödyllistä, mikäli strategia ja toimintaohjelma olisivat olleet yksi kokonaisuus.

Niina Pautola-Mol
Maakuntajohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.